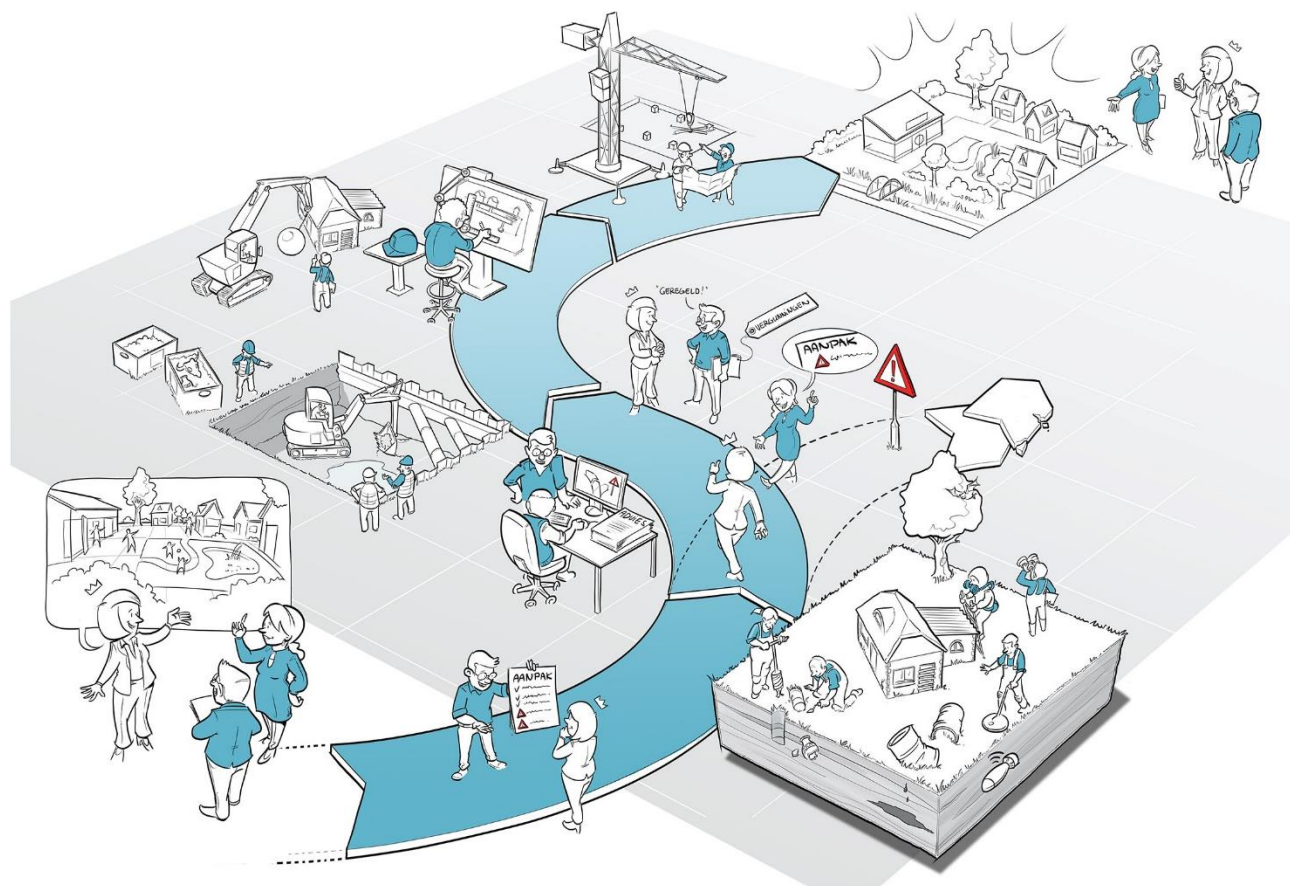


Quickscan Wet natuurbescherming – Dorpstraat 60-68 Lunteren



RAPPORT

Datum : 26-2-2020
Kenmerk : R&O19082130/REI/rap1
Auteur : Dhr. R. Eisenga
Vrijgave : Mevr. J. Weijers

Opdrachtgever : Dreef Beheer B.V.
Beijneslaan 169-A
1947 HK Beverwijk

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Doel van het onderzoek	3
1.3	Leeswijzer	3
2.	Opzet en uitvoering van het onderzoek.....	4
2.1	Bureaustudie	4
2.2	Veldonderzoek	4
2.3	Effectenbeoordeling	4
3.	Beschrijving van het plangebied	5
3.1	Ligging plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en omgeving	5
3.2	Algemene beschrijving van het plangebied	6
4.	Wettelijk kader	8
4.1	Wet natuurbescherming, onderdeel soorten	8
4.2	Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Gelderland	9
5.	Resultaten en effectenbeoordeling	10
5.1	Vleermuizen	10
5.2	Grondgebonden zoogdieren	12
5.3	Vaatplanten	12
5.4	Vogels	12
5.5	Amfibieën en reptielen.....	13
5.6	Overige beschermde soorten	14
5.7	Bomen in het plangebied	14
6.	Effecten, verplichtingen en aanbevelingen	15
6.1	De zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11	17
6.2	De zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1	17
6.3	Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten	18
6.4	Aanbevelingen.....	19
	Literatuur en bronvermelding	21

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Dreef Beheer B.V. is een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd op de locatie Dorpstraat 60-68 te Lunteren. Het planvoornemen bestaat uit het ruimtelijk inpasbaar maken van de vernieuwing en uitbreiding van de bestaande supermarkt. Op de locatie wordt een kelderbak van circa 1.400m² gerealiseerd. Op de begane grond komt de supermarkt met daarbovenop een achttal woningen.

1.2 Doel van het onderzoek

Deze quickscan flora en fauna heeft ten doel de voorgenomen plannen te toetsen aan de huidige natuurwetgeving zodat duidelijk wordt welke maatregelen moeten worden getroffen om overtreding van deze wet te voorkomen. Het plangebied is onderzocht en beoordeeld op de aanwezigheid van en betekenis voor door de Wet natuurbescherming beschermde plant- en diersoorten.

Indien overtreding niet kan worden vermeden, is in het onderhavige rapport aangegeven voor welke soorten en met welke onderbouwing ontheffing dient te worden aangevraagd. Indien aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt, kan op basis van de quickscan een gedegen planning daarvan worden gemaakt.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de opzet van het onderzoek besproken en in hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op het plangebied. In hoofdstuk 4 is de reikwijdte en de doelstelling uit de Wet natuurbescherming beschreven. In hoofdstuk 5 worden conclusies getrokken uit de resultaten van het bureauonderzoek en het veldbezoek, waarna in hoofdstuk 6 de conclusies zijn samengevat. Tot slot worden in §6.4 aanbevelingen gedaan om de ecologische structuur in het gebied te verbeteren en wordt in de bijlage een overzicht van de geraadpleegde literatuur gepresenteerd.

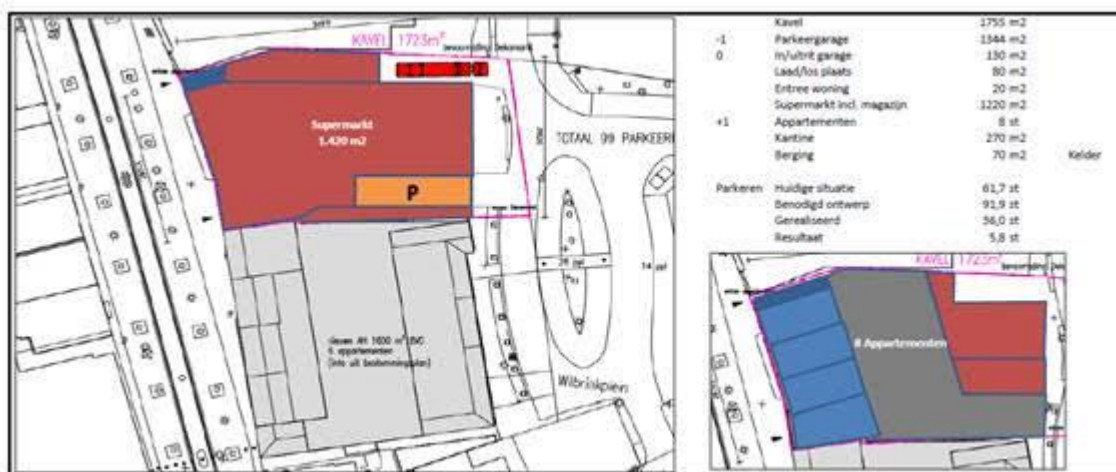


Fig. 1: Overzicht van het plangebied na de ontwikkelingen

2. Opzet en uitvoering van het onderzoek

Het onderhavige flora- en faunaonderzoek bestaat uit twee onderdelen, te weten: een bronnen- en literatuuronderzoek (bureaustudie) en een biotooptoets (veldbezoek). De biotooptoets is door een ecooloog uitgevoerd op 7 februari in de ochtend, bij windkracht oost 2, zonnig weer en circa 6°C.

2.1 Bureaustudie

Het bronnen- en literatuuronderzoek omvat een bureaustudie, waarbij kaarten zijn geraadpleegd (kenmerken van het landschap waarin het plangebied zich bevindt) en de reeds bekende verspreidingsgegevens van voorkomende beschermde soorten in de regio zijn geraadpleegd. In het bronnen- en literatuuronderzoek zijn het plangebied en het omliggende gebied in een straal van ongeveer 1,5 kilometer onderzocht.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. Een overzicht van de gebruikte literatuur is opgenomen in de literatuurlijst, die is opgenomen in de bijlage van deze briefrapportage.

2.2 Veldonderzoek

Naast een bureaustudie is een biotooptoets uitgevoerd. Dit betreft een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld. Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachttactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de veldkenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, is beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn. Bij deze toetsing is alleen gekeken naar de beschermde soorten uit de Wet Natuurbescherming. Deze soorten hebben een Nederlandse of Europese bescherming en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming.

Algemene soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals weergegeven in artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet Natuurbescherming. Wel geldt de zorgplicht ex artikel 1.11.

3. Beschrijving van het plangebied

3.1 Ligging plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en omgeving

Het plangebied is gesitueerd in het centrum van Lunteren, in winkelstraat de Dorpstraat, op korte afstand van de Veluwe.

Op de onderstaande kaart is te zien dat het plangebied geen deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland. Het gebied maakt eveneens geen onderdeel uit van een ander beschermd gebied, zoals Natura 2000, belangrijk weidevogelgebied of strategische reservering natuur. De afstand tot en stikstofgevoeligheid van Natura 2000 gebieden is als volgt:

Veluwe – 0 km	status stikstofgevoeligheid <i>gevoelig tot zeer gevoelig</i>
Binnenveld – 5 km	status stikstofgevoeligheid <i>gevoelig</i>

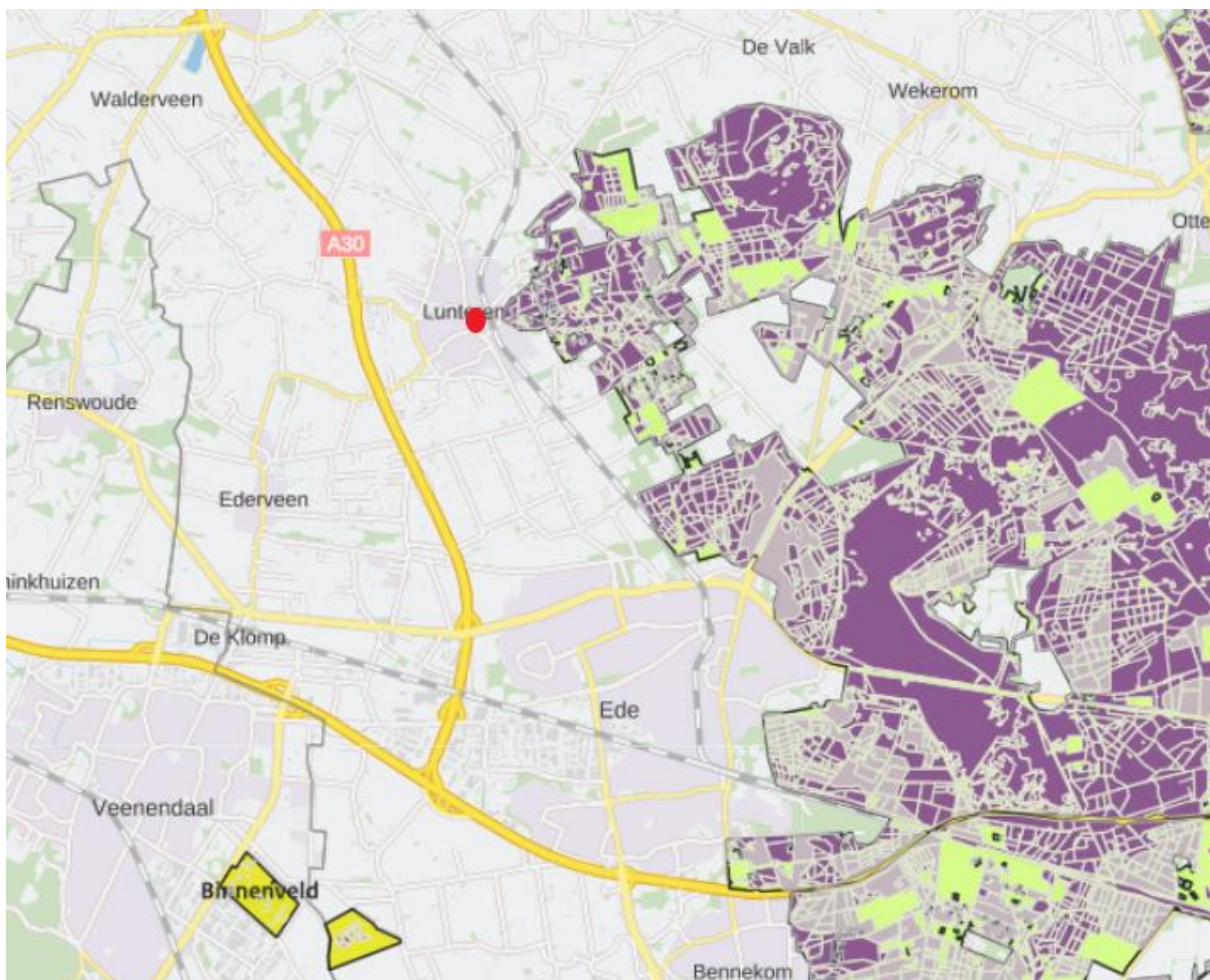


Fig. 2: Ligging plangebied (zwarte i) in een straal van ca 7 km ten opzichte van Natura2000 (geel en paars met groen).
Bron: calculator aerius



Fig. 3: Ligging van het plangebied (rode stip midden) in het centrum van Lunteren

3.2 Algemene beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat meerdere gebouwen, twee winkelpanden, opslagruimte met een parkeerplaats. De bebouwing heeft deels een plat dak en deels vanaf de eerste verdieping een schuin dak met dakpannen. Er is minimaal groen aanwezig, en minimaal groen binnen de versturende invloedssfeer. Water is in het plangebied niet aanwezig.

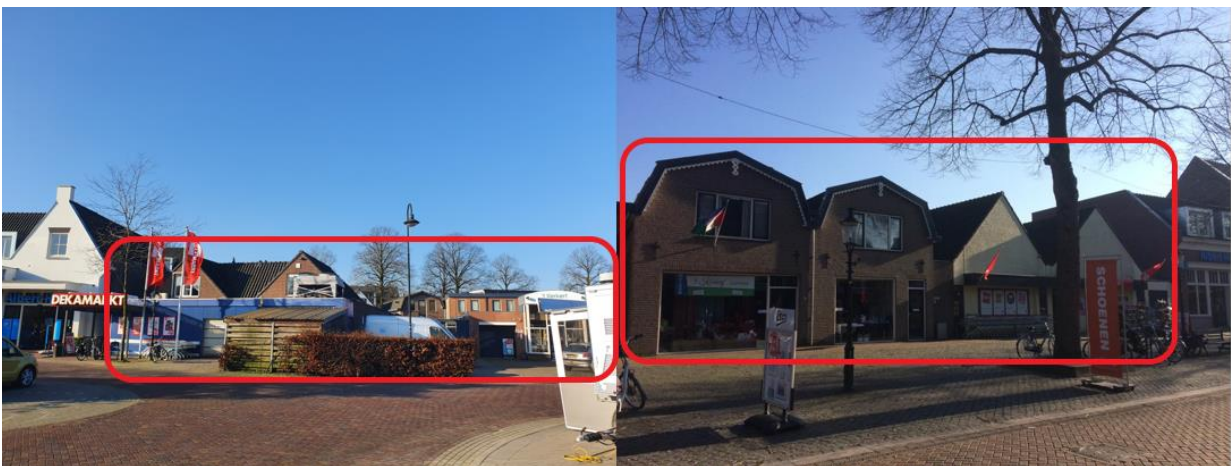


Fig. 4: impressies van het plangebied in de rode kaders, met links de achterzijde en rechts de voorzijde



Fig. 5: impressie van achterzijde plangebied, links een winkel. Rechts de bevoorradingsdeur van de Dekamarkt



Fig. 6: impressie van personeelsfietsenstalling met licht met bewegingsmelder en een deel van het groen binnen het plangebied



Fig. 7: het plangebied van bovenaf, binnen de rode lijnen, voordat de nu naastgelegen supermarkt werd gebouwd

4. Wettelijk kader

4.1 Wet natuurbescherming, onderdeel soorten

Voor soortenbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 3.1 – 3.4).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV, V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5 - 3.9).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 - 3.11). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen: Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Uitbreiding verbodsbepalingen en mogelijkheid tot ontheffing of vrijstelling: Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. t/m h. (niet van toepassing, zie wettekst).
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

4.2 Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Gelderland

Hoofdstuk 3.7.2 Vrijstellingen van verboden ten aanzien van soorten

Artikel 3.7.2.3 Vrijstelling ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud

1. In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de wet is het toegestaan de soorten genoemd in bijlage 28 Vrijstelling soorten inzake ruimtelijke inrichting (link) te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen in verband met handelingen genoemd in artikel 3.10, tweede lid, onder a, e, f en g van de wet.
2. De in het eerste lid genoemde vrijstelling geldt voor het in bijlage 28 genoemde gebied.
3. De in het eerste lid genoemde vrijstelling voor het vangen geldt alleen onder gebruik van de in bijlage 28 genoemde middelen.
4. De met toepassing van het eerste lid gevangen dieren dienen zo snel mogelijk in de directe omgeving op een voor de betreffende soort geschikte plek te worden losgelaten.

Soorten uit Bijlage 28: Vrijstelling soorten ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud.

Gebied: binnen de gehele provincie. Periode: gedurende het hele jaar.

Aardmuis, bosmuis, bruine kikker, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, gewone pad, haas, hermelijn, huisspitsmuis, kleine watersalamander, konijn, meerkikker, middelste groene kikker, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat.

5. Resultaten en effectenbeoordeling

5.1 Vleermuizen

Resultaten bureauonderzoek

Het plangebied bestaat uit diverse opstallen waarin vleermuizen kunnen verblijven. De meest voorkomende gebouwbewonende vleermuissoort is de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Andere soorten die voorkomen in Lunteren en gebruik kunnen maken van gebouwen zijn de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*). Er zijn een aantal bomen binnen de verstorende invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling, waardoor de aanwezigheid van boombewonende soorten als de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en franjestaart (*Myotis nattereri*) bij voorbaat niet kan worden uitgesloten.

Resultaten veldbezoek

De gebouwen zijn geïnspecteerd op plaatsen waar vleermuizen in kunnen verblijven. Er zijn enkele plaatsen met open stootvoegen waardoor vleermuizen naar binnen kunnen en de spouwmuur als verblijfplaats kunnen gebruiken. Ook ontbreekt er een nokpan waardoor vleermuizen onder het dak terecht kunnen komen (fig. 8). Het dakvlak aan de achterzijde boven de Dekamarkt heeft op opening in het dakvlak. Aan de Dorpstraat sluit het metselwerk niet aan op de pannen en is er ruimte achter de nokpan (fig. 9).



Fig. 8: groene kaders geven open stootvoegen weer, het rode kader de ontbrekende nokpan

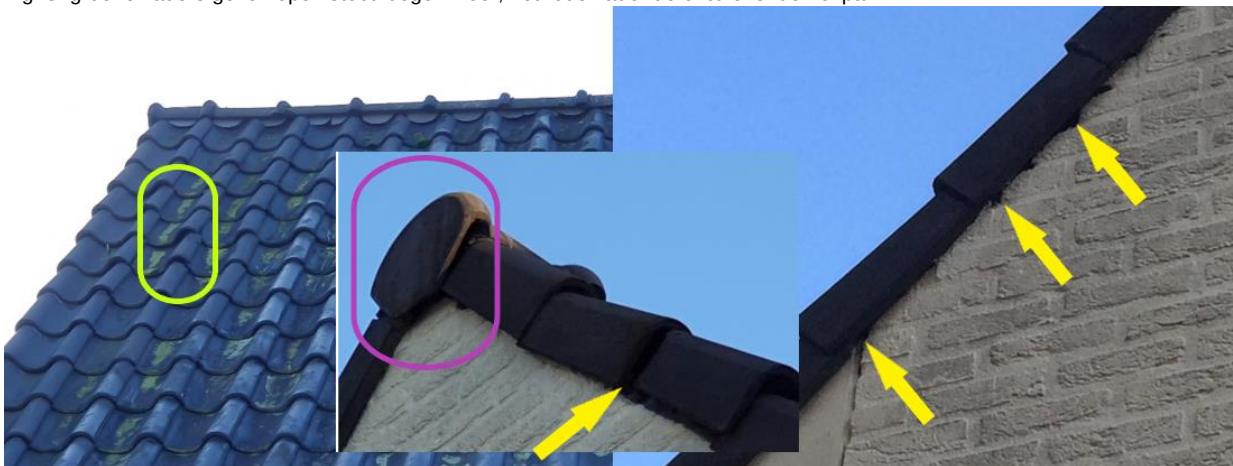


Fig. 9: groene kader geeft de opening in het dakvlak weer, paarse kader de wijkende nokpan, gele pijlen de plekken waar het metselwerk niet aansluit op de pannen.

Veel locaties met openingen liggen te laag (van vleermuizen is bekend dat zij een uitvlieghoogte van >3 meter nodig hebben), anderen zijn sterk verlicht waardoor vleermuizen deze niet in gebruik zullen nemen (fig. 10).



Fig. 10: wijkende nokpannen vlak boven een bouwlamp, vleermuizen zullen geen verblijfplaats kiezen met een verlichte toegang

Er zijn geen bomen in het plangebied. De bomen binnen de invloedssfeer van het plangebied zijn geïnspecteerd op holtes, gescheurde takken en losse schors (fig. 11). Dit is niet aangetroffen, waardoor de aanwezigheid van boombewonende vleermuizen binnen het plangebied en binnen de versturende invloedssfeer van de ontwikkelingen kan worden uitgesloten.



fig. 11: de bomen binnen de versturende invloedssfeer zijn gecheckt op holtes, scheuren en losse schors, dit is niet aangetroffen

Conclusie vleermuizen

Geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn in de gebouwen van het plangebied aanwezig. De bomen binnen de versturende invloedssfeer hebben geen openingen die geschikt zijn voor vleermuizen. Als foerageergebied heeft het plangebied door het grotendeels ontbreken van groen en bomen waarschijnlijk nauwelijks een functie. Het gebied maakt mogelijk deel uit van een lijnelement en wordt daardoor wellicht gebruikt als vaste vliegroute van vleermuizen. Echter tijdens de uitvoering van de voorgenomen ontwikkelingen en erna blijft een mogelijke vliegroute intact. Hier hoeft geen nader onderzoek naar te worden gedaan.

Op basis van het bovenstaande is het niet uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten hebben op vaste rust- en/of verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.

Een nader onderzoek naar vleermuizen moet uitwijzen of de vleermuizen het gebouw gebruiken als zomer-, kraam-, paar- en/of winterverblijf.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Resultaten bureauonderzoek

Door de ligging aan de rand van de Veluwe komen volgens verspreidingsgegevens vanzelfsprekend meerdere soorten beschermde zoogdiersoorten (waaronder steenmarter) in de omgeving voor. Aangezien het plangebied door een spoorlijn van de Veluwe wordt gescheiden, het in het centrum van Lunteren ligt, volledig versteend is en geen rommelige open opstallen bevat, is de aanwezigheid van beschermde soorten zoogdieren bij voorbaat uit te sluiten. De bomen zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van 'nesten' van de rode eekhoorn, deze zijn niet aangetroffen.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren of sporen van beschermde zoogdieren waargenomen. Deze worden gezien de ligging en de ontwikkelplannen ook niet verwacht in de toekomst. Algemene kleine zoogdieren als muizen kunnen incidenteel in het plangebied aanwezig zijn.

Conclusie grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten zoogdieren aangetroffen. Deze worden gezien de verspreidingsgegevens ook niet verwacht in de toekomst. Voor aanwezige algemene zoogdieren geldt de zorgplicht (zie §6.1).

5.3 Vaatplanten

Resultaten bureauonderzoek

Op basis van verspreidingsgegevens kan de aanwezigheid van beschermde soorten vaatplanten worden uitgesloten.

Resultaten veldbezoek

Beschermde vaatplanten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. De meeste beschermde planten zijn afhankelijk van een zeer specialistisch biotoop. Geconstateerd is dat het biotoop in het plangebied hiervoor niet geschikt is. Het is volledig versteend. Een andere soortgroep vormen de muurplanten. Beschermde planten die op muren voorkomen zijn niet gevonden.

Conclusie vaatplanten

Geconcludeerd kan worden dat de aanwezige vaatplanten geen beschermde status hebben en ontwikkelingen niet in de weg staan.

5.4 Vogels

Resultaten bureauonderzoek

In de verspreidingsgegevens worden over de afgelopen drie jaar meerdere vogelsoorten genoemd. Huismus (*Passer domesticus*), gierzwaluw (*Apus apus*) en andere soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, worden gemeld in Lunteren. De bomen in het plangebied en binnen de versturende invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kunnen jaarrond beschermde nesten bevatten.

Resultaten veldbezoek

In en in de nabijheid van het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen vogels waaronder huismussen waargenomen. Huismussen zijn honkvast en koloniebroeders. Naast geschikte nestlocaties moet hun habitat aan meer eisen voldoen wil het geschikt worden bevonden. Zo moeten er dichtbij het nest een dichte (doorn) struik staan die dient om in te schuilen bij naderend gevaar. Ook moet foerageergebied nabij zijn en moet er een zandbad genomen kunnen worden. Dichte (doorn) struiken en de mogelijkheid tot het nemen van een zandbad zijn in de nabijheid van de losse pan en ontbrekende nokpan

(fig. 8 en 9) niet aanwezig. Hierdoor is de aanwezigheid van beschermde nesten van de huismus in het plangebied hoogst onwaarschijnlijk. Gierzwaluwen zijn semi-koloniebroeders die aan een geschikte nestlocatie genoeg hebben. Zij kunnen op grote afstand van hun broedlocatie foerageren. Het plangebied heeft drie mogelijk geschikte locaties waar een gierzwaluw zijn nest kan maken. Dit zijn de losse nokpan, de open nokpan en de losse dakpan van figuur 8 en 9. Dit zijn dezelfde die geschikt kunnen zijn voor vleermuizen.

Het is mogelijk dat ook algemene soorten als de spreeuw gebruik maken van dezelfde openingen.

De bomen en struiken in het plangebied en binnen de verstorende invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden zijn gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen (zie fig. 11).

Conclusie vogels

Huismussen zijn in het gebied niet gesignaleerd, noch doet het plangebied dienst als (essentiële) foerageerplaats of schuilplaats voor huismussen. Het habitat is ongeschikt voor huismussen om de eventuele openingen in dakvlak en ontbrekende nokpan als nestlocatie te gebruiken. De bomen binnen de verstorende invloedssfeer hebben geen jaarrond beschermde nesten. Het plangebied heeft mogelijk een functie voor de gierzwaluw, een broedvogel waarvan het nest jaarrond beschermd is. Een nader onderzoek naar de aanwezigheid van gierzwaluwen moet uitwijzen of zij in het plangebied broeden.

Algemene soorten vogels kunnen in de struiken binnen het plangebied en in de bomen die binnen de verstorende invloedssfeer staan, gaan broeden. Ook kan een algemene broedvogel als de spreeuw (*Sturnus vulgaris*), in de gierzwaluwlocaties tot broeden komen. Hiervoor geldt hier de zorgplicht (zie §6.2), er zijn voor de spreeuw voldoende alternatieven in de omgeving aanwezig. Aanbeveling is hierbij om de heggen (indien niet vergunningsplichtig) binnen het plangebied voor aanvang van het broedseizoen te verwijderen om te voorkomen dat algemene soorten vogels tot broeden komen binnen het plangebied. Het broedseizoen start globaal in maart.

Voor mogelijke nesten van algemene soorten vogels in de bomen binnen de verstorende invloedssfeer van de werkzaamheden geldt dat indien voor aanvang van het broedseizoen wordt begonnen met de werkzaamheden en continue (weekenden uitgezonderd) wordt doorgewerkt, vogels niet tot broeden komen. Indien de werkzaamheden starten tijdens het broedseizoen, moet door een ecooloog voorafgaand aan de werkzaamheden worden nagegaan of verstoring van algemene broedvogels plaatsvindt.

De Wet natuurbescherming biedt bescherming aan alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. De nestbescherming geldt voor alle in gebruik zijnde nesten gedurende het broedseizoen en voor een beperkt aantal soorten jaarrond. Iedere in gebruik zijnde nest is beschermd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode, globaal wordt uitgegaan van half maart tot half augustus.

5.5 Amfibieën en reptielen

Resultaten bureauonderzoek

Adder, ringslang, zandhagedis en rugstreeppad worden gemeld op de nabij gelegen Veluwe. Het plangebied wordt echter van de Veluwe gescheiden door een spoorlijn. Ook de ligging in het centrum van Lunteren in een volledig versteende omgeving maakt het bij voorbaat uit te sluiten dat beschermde amfibieën en reptielen binnen het plangebied hun verblijfplaats hebben.

Resultaten veldbezoek

In het plangebied zijn vanwege de tijd van het jaar geen reptielen en amfibieën waargenomen. Het plangebied beschikt niet over watergang en is grotendeels versteend.

Conclusie amfibieën en reptielen

Beschermde amfibieën en reptielen kunnen op basis van verspreidingsgegevens en biotoop, een zo goed als volledig versteende omgeving en het ontbreken van water, worden uitgesloten. Binnen het plangebied worden algemene soorten, vanwege hetzelfde biotoop, evenmin verwacht.

5.6 Overige beschermde soorten

Resultaten bureauonderzoek

De soortgroep vissen is niet onderzocht, omdat een watergang ontbreekt.

De verschillende soorten libellen, vlinders, insecten en andere ongewervelden die vermeld worden in de Wet natuurbescherming zijn aanwezig in een ander verspreidingsgebied en biotoop (zoals de Veluwe) dan het plangebied. Meldingen van deze soorten in het plangebied zijn er niet, het verspreidingsgebied ligt buiten het plangebied.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het biotoop, het plangebied is vrijwel volledig versteend, ongeschikt is voor beschermde soorten libellen en vlinders, vanwege het ontbreken van water, poeltjes of groen dat dienst kan doen als waardplanten.

Conclusie overige beschermde soorten

Met beschermde ongewervelde diersoorten hoeft op grond van biotoop en verspreidingsgegevens geen rekening gehouden te worden.

5.7 Bomen in het plangebied

Er is aan de achterzijde van het plangebied één nog jonge boom aanwezig (fig. 12), deze mag onder voorwaarde zonder vergunning worden gekapt. Zie: <https://www.ede.nl/aanvragen-en-regelen/boom-kappen/>

- Het kappen van een boom op uw eigen grond is aan een aantal regels gebonden. U heeft mogelijk een vergunning nodig. Doe daarom eerst een kapmelding via onderstaande button.
- Voor bomen die op 1,30 meter vanaf de grond een stamomtrek hebben die kleiner is dan 80 centimeter hoeft u geen kapmelding te doen. U mag deze vergunningvrij kappen.
- Uw melding en vergunningaanvraag worden behandeld door Omgevingsdienst De Vallei.
- Tip: informeer altijd uw burens om narigheid te voorkomen.



Fig. 12: de boom binnen het plangebied voldoet waarschijnlijk aan de eisen om vergunningsvrij te mogen kappen. Doe dit wel voor of na het broedseizoen.

6. Effecten, verplichtingen en aanbevelingen

Uit bureaustudie en biotooptoets is naar voren gekomen dat het mogelijk is dat met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijk leefgebied wordt aangetast van de in de Wet natuurbescherming beschermde vleermuissoorten en gierzwaluwen.

Vleermuizen

Nader onderzoek is nodig om het voorkomen van vleermuizen met zekerheid vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Tijdens het uitvoeren van vleermuisonderzoeken wordt gewerkt volgens het landelijk vastgestelde vleermuisprotocol (opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus, 2017) en zal worden beoordeeld in hoeverre het plangebied een functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.

Vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen voor vleermuizen meerdere functies bezitten, namelijk als:

Zomerverblijfplaats: 15 april-15 augustus;

Kraamverblijfplaats: 15 mei-15 juli;

Paar- en zwermverblijfplaats: 15 augustus-1 oktober;

Winterverblijfplaats: te observeren vanaf 1 augustus.

In het geval daadwerkelijk vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied, dan is een ontheffing noodzakelijk, deze moet worden aangevraagd. Hiervoor dienen ten eerste tijdelijke (mitigerende) maatregelen genomen te worden. Elke verblijfplaats dient minimaal één jaar voor het ingaan van de werkzaamheden in viervoud te worden gecompenseerd. Bijvoorbeeld een paarverblijf in een boom die wordt gekapt kan worden gemitigeerd door het ophangen van vier paarverblijfkasten in de nabijheid van het plangebied.

Ten tweede moeten in de nieuwbouw permanente (compenserende) maatregelen worden genomen. Ook dit dient in viervoud te geschieden. Bijvoorbeeld voor een gebouw dat gesloopt gaat worden waarin een kolonie dwergvleermuizen heeft gezeten worden in de nieuwbouw minimaal vier compenserende vleermuis kraamverblijven ingebouwd.

De planning voor een plangebied waarin vleermuizen verwacht kunnen worden kan dan als volgt uitpakken:

Het nader onderzoek loopt tot en met september 2020. In oktober wordt de vergunning aangevraagd.

Tevens worden in oktober de mitigerende maatregelen genomen.

De daadwerkelijke werkzaamheden in het plangebied kunnen dan, indien de vergunning wordt verleend, plaatsvinden vanaf oktober 2021.

Gierzwaluwen

Een nader onderzoek naar gierzwaluwen is noodzakelijk om de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van deze vogels in het plangebied met zekerheid vast te stellen of uit te sluiten. Tijdens het uitvoeren van onderzoeken wordt gewerkt volgens het landelijk vastgestelde protocol (opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus, 2017). Voor gierzwaluwen bestaat het nader onderzoek uit drie veldbezoeken voor zonsondergang tussen 1 juni – 15 juli 2020, waarvan minimaal één keer tussen 20 juni en 7 juli (jongen aanwezig).

Indien nestlocaties worden vastgesteld dan moet in het verbouwde object per aangetroffen nest, minimaal één op één gecompenseerd worden. Wanneer gierzwaluwen daadwerkelijk worden aangetroffen kunnen door de bouwperiode mitigerende maatregelen noodzakelijk blijken.

Uit bureaustudie en biotooptoets is tevens naar voren gekomen dat het mogelijk is dat algemene soorten vogels in het plangebied gaan broeden. Zie hiervoor §6.2.

De zorgplicht van de Wet natuurbescherming is altijd van toepassing. Hieronder wordt geadviseerd hoe aan deze zorgplicht invulling kan worden gegeven.

6.1 De zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Zodra een in het wild levend dier wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden kan deze worden gevangen en direct worden overgeplaatst naar een geschikte habitat in de nabijheid van het plangebied.

6.2 De zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Indien de werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, mogen deze pas uitgevoerd worden indien vooraf door een deskundig ecoloog is vastgesteld dat geen verstoring van broedvogels zal plaatsvinden. Tot de mogelijkheden behoort aanvangen voor het broedseizoen en doorwerken met continue verstoring tijdens het broedseizoen, zodat vogels niet tot broeden komen. Eveneens is het mogelijk in het broedseizoen te starten als het gehele gebied ongeschikt is gemaakt voor broedvogels.

6.3 Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten

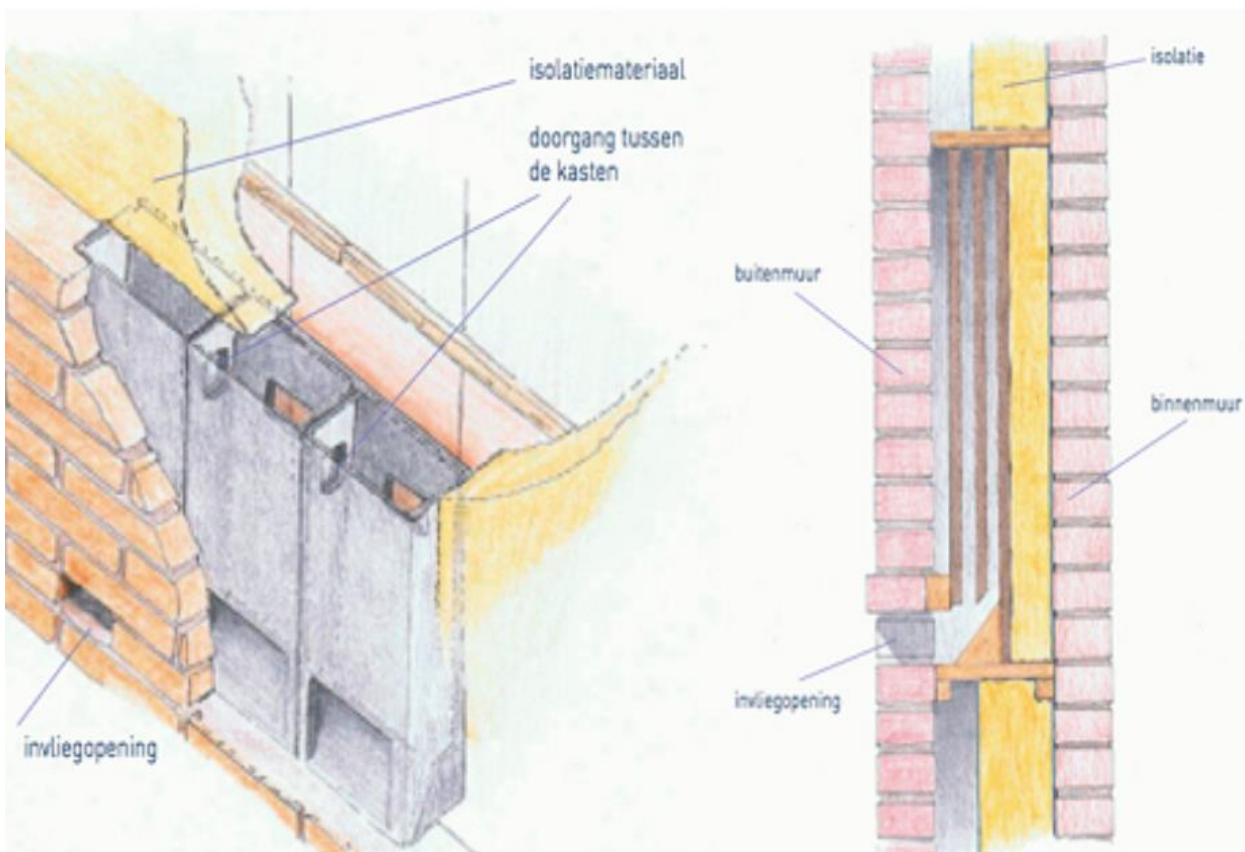
Soort(groep)	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing	Bijzonderheden/ opmerkingen
Vleermuizen	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek naar de functie van het plangebied voor vleermuizen is noodzakelijk.
Grondgebonden zoogdieren	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Vogels	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen is noodzakelijk om de aanwezigheid met zekerheid vast te stellen of uit te sluiten. En wanneer in het broedseizoen wordt begonnen met de werkzaamheden dient door een deskundig ecooloog een broedvogelcheck te worden uitgevoerd voor algemene soorten.
Amfibieën en reptielen	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Vaatplanten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Overige soorten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.

Geadviseerd wordt om de onderzoeksresultaten voor te leggen aan het bevoegd gezag om na te gaan of zij kunnen instemmen met de onderzoeksresultaten en bovengenoemde conclusies.

6.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming geven wij in relatie tot de voorgenomen nieuwbouw de volgende aanbevelingen met als doel de ecologische structuren in de omgeving te versterken.

Voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen. Eveneens kunnen vleermuisstenen worden ingemetseld (foto links boven). Zie literatuurlijst voor vermelding naar brochure vleermuisvriendelijk bouwen.



Vrijwel onzichtbare inbouw van vleermuisstenen en technische informatie over de plaatsing daarvan.



- er kunnen neststenen worden aangebracht ten behoeve van huismussen en gierzwaluwen (foto's rechtsboven en links midden). Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden.

- voor huismussen blijken uit onderzoek zogenaamde mussenvides (onderste foto's) uitstekend te functioneren als nestplaats. Deze zijn gemakkelijk en relatief goedkoop in te bouwen in nieuwe woningen.

Huismussen hebben schuilplaatsen in de directe omgeving van het nest nodig. Hiervoor kunnen bomen en/of struiken worden aangeplant. Een kleine plaats waar een zandbad genomen kan worden door de huismus moet ook aanwezig zijn.

- het planten van bomen en struiken voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten. Een haag van meidoorn, lijsterbes en liguster langs de rand van het plangebied zorgt voor schuil- en foerageermogelijkheden voor vele soorten dieren.

Checklist groen bouwen

Verstedelijking draagt bij aan het verlies van biodiversiteit, maar de bouw biedt ook kansen. Voor sommige dieren zijn onze steden en dorpen zelfs het belangrijkste leefgebied. Daar kan iedereen een steentje aan bijdragen.

Met de Checklist Groen Bouwen kan iedere bouwonderneming, architect of projectontwikkelaar zijn projecten en ontwerpen natuurvriendelijker maken. Het beantwoorden van enkele simpele ja/nee vragen leidt tot eenvoudige soortbeschermingsmaatregelen.

<https://www.checklistgroenbouwen.nl/>

Literatuur en bronvermelding

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Limpens e.a. KNNV 1997

Bats of Britain and Europe, C. Dietz en A. Kiefer, Bloomsbury 2016

www.vleermuis.net, voor up-to-date kennis van vleermuizen

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017, BIJ12

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(Redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland

Kennisdocument Rugstreeppad, *Bufo calamita*, Versie 1.0, juli 2017, BIJ12

Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, Versie 1.0, juli 2017, BIJ12

Stichting RAVON: www.ravon.nl

Nederlandse Oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties. Weeda e.a. 1985-1994

Verspreidingsatlas planten. 13 mei 2014, <http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

SOVON Vogelonderzoek Nederland: www.sovon.nl

Vereniging Vogelbescherming: www.vogelbescherming.nl

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep, Ministerie van LNV, 2009

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, Zoogdierversameniging 2016, S. Broekhuizen et al.

<https://www.natura2000.nl/gebieden/gelderland/veluwe>